

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στο σχέδιο νόμου «έγκριση σύστασης ιδρύματος με την επωνυμία «ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΛΑΣΣΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ» και κύρωση του οργανισμού αυτού».

1. Όπως είναι γνωστό, βασική επιδίωξη της Πολιτείας είναι η διαφύλαξη και προβολή της πατρογονικής πολιτιστικής κληρονομιάς και ιδιαίτερα των έργων εκείνων της αρχαίας τέχνης που ενέχουν ανεκτίμητη ιστορική σημασία. Προς αυτό το σκοπό η Πολιτεία οφείλει όχι μόνον να μη αποθαρρύνει αλλά να ενισχύει και επιβραβεύει τις πρωτοβουλίες και το ζήλο ιδιωτών, που αφιερώνουν μέγα μέρος της δραστηριότητας και της περιουσίας τους στην ανίχνευση, περισυλλογή και οργανική ανασύνθεση των εγκατεσπαρμένων στη χώρα ή διασκορπισμένων έξω από αυτή, αριστουργημάτων της ελληνικής τέχνης.

Στην περίπτωση αυτή ακριβώς εντάσσεται και η πολύμοχθη και πολύχρονη προσπάθεια του ζεύγους Νικολάου και Αικατερίνης Γουλανδρή, που μετά το θάνατο του πρώτου συνεχίζεται από τη σύντροφό του και ένα εκλεκτό κύκλω συνεργατών της, στον τομέα της Προϊστορικής και Κλασικής Ελληνικής Τέχνης. Καρπός της προσπάθειας υπήρξε η ομώνυμη και μοναδική στον κόσμο συλλογή Κυκλαδικής Τέχνης και η εκτεινόμενη σε βάθος και εύρος επιστημονική έρευνα στο χώρο του Αιγαίου.

Η πολύτιμη αυτή συλλογή, εμπλουτισμένη με την παγκόσμια γνωστή συλλογή, κλασικής περιόδου, της Ιουλίας - Πηνελόπης Βλαστού - Σερπιέρη, συγκροτούν τον πυρήνα μιας νέας προσπάθειας, για την αξιοποίηση των αρχαιολογικών θησαυρών στον εθνικό χώρο, χάριν του ελληνικού λαού. Την προσπάθεια αυτή επισφραγίζει η δημιουργία του Ιδρύματος Ερευνών Προϊστορικής και Κλασικής Τέχνης.

2. Με τις διατάξεις του υποβαλλόμενου σχεδίου νόμου πρότείνεται η έγκριση της σύστασης του ιδρύματος με την επωνυμία «ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΛΑΣΣΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ», η οποία έγινε από την Αικατερίνη Χα Νικ. Γουλανδρή και την Ιουλία - Πηνελόπη συζ. Ιωάν. Σερπιέρη, με την αριθ. 4187/28.2.1985 πράξη της συμβολαιογράφου Αθηνών Μαρίας Κούτρα - Φλουρή, όπως αυτή τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την αριθ. 4361/13.11.1985 πράξη της ίδιας συμβολαιογράφου.

3. Το ίδρυμα αυτό έχει σκοπό τη μελέτη του ελληνικού πολιτισμού του Αιγαίου, την έρευνα της προϊστορικής και κλασικής ελληνικής τέχνης, καθώς και την προβολή αυτών με τη δημιουργία ειδικού μουσείου, τα εκθέματα του οποίου θα αποτελέσουν στην αρχή:

α) Η μοναδική στον κόσμο και διεθνώς γνωστή συλλογή

έργων Κυκλαδικής τέχνης, με την οποία αφιερώνει στο ίδρυμα η Αικατερίνη Χα Νικ. Γουλανδρή και που ανάγεται στην 3η π.Χ. χιλιετηρίδα και

β) Η επίσης μοναδική στον κόσμο συλλογή έργων τέχνης της Ιουλίας - Πηνελόπης Βλαστού - Σερπιέρη, (που εισφέρεται επίσης στο ίδρυμα), η οποία παραμένει ακόμα άγνωστη στο Ελληνικό κοινό και στους Έλληνες Αρχαιολόγους.

Επί πλέον, στο παραπάνω ίδρυμα χορηγείται, ως δωρεά, από την Αικατερίνη Ν. Γουλανδρή το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) δολλαρίων Η.Π.Α. και υπάρχουν βέβαιες ελπίδες και για άλλες παρόμοιες δωρεές.

4. Ο σκοπός του ιδρύματος, που θα συμβάλλει αποφασιστικά στην εμπάθυνση της μελέτης μιας μεγάλης περιόδου του Ελληνικού Πολιτισμού, σε μια εθνικά κρίσιμη περιοχή, αποδεικνύοντας έτσι και την Ελληνικότητα του χώρου του Αιγαίου από των αρχαιοτάτων χρόνων, οι μοναδικές συλλογές αρχαίας Ελληνικής τέχνης, καθώς και οι προσωπικότητες των ιδρυτριών του, παρέχουν την βεβαιότητα ότι πρόκειται για ίδρυμα μεγάλης σπουδαιότητας και διεθνούς ακτινοβολίας, το οποίο θα συμβάλλει όχι μόνο στην πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας μας, αλλά και στη διεθνή προβολή της Προϊστορικής και Κλασικής Ελληνικής Τέχνης που αφορά στον πανάρχαιο Ελληνικό Πολιτισμό του Αιγαίου, δεδομένου επίσης ότι το ίδρυμα τούτο αναλαμβάνει και μία σειρά δραστηριοτήτων που θα προαγάγουν την έρευνα, αλλά και θα καταστήσουν, τόσο στο Ελληνικό όσο και στο διεθνές κοινό, ακόμη πιο οικείες και αξιοθαύμαστες τις πρώτες εκφάνσεις της αρχαίας ελληνικής και ιδίως αιγαιακής τέχνης.

5. Για τους λόγους αυτούς, εμφανίζεται επιβαλλόμενη και η συμβολή του Κράτους με τη μορφή απαλλαγής του Ιδρύματος από φορολογικές, δασμολογικές και κάθε άλλου είδους (φόροι υπέρ τρίτων κ.λπ.) επιβαρύνσεις, κατά την επιθυμία των ιδρυτών και απαλλαγής των τελευταίων από τις ίδιες επιβαρύνσεις, αλλά μόνο σε σχέση με τις παροχές και τις δωρεές τους που γίνονται προς το Ίδρυμα. Ακριβώς διότι παρέχονται φορολογικές απαλλαγές, η έγκριση της συστατικής πράξης πρέπει να γίνει με νόμο (και όχι με Π.Δ.) το σχέδιο του οποίου υποβάλλεται για ψήφιση.

6. Σημειώνεται ότι ανάλογη συμβολή του Κράτους έχει παράσχει κατά την ίδρυση του Μουσείου Μπενάκη με τον Ν. 4599/1930 (άρθρο ΙΙ) και με εισηγητή τον αείμνηστο Γεώργιο Παππάνδρου.

Αθήνα, 28 Μαΐου 1986

Οι Υπουργοί

Πολιτισμού
Μ. ΜΕΡΚΥΡΗ

Οικονομικών
Δ. ΤΣΟΒΟΛΑΣ